

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/75/2021
Identifikačné číslo spisu:	1017200108
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1017200108.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Kataríny Pramukjovej v spore žalobcu: U. P. P., nar. XX. D. XXXX, bytom ul. F. XX, G., zastúpeného JUDr. Marekom Válochovičom, PhD., advokátom so sídlom Františkánske námestie 3, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Ing. Pavlovi Daxnerovi, nar. 20. októbra 1965, Vinohradnícka 43, Šamorín, zastúpenému MALICH, Advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Dunajská 25, 811 08 Bratislava, o zaplatenie 42.421,83 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 23Cb/9/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. októbra 2018, č. k. 1Cob/12/2017-926, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. októbra 2018, č. k. 1Cob/12/2017-926 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III, ako súd prvej inštancie, rozsudkom z 20.07.2009, č. k. 23Cb/9/2009-485 žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v sume 7.573,92 Eur. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 19.05.2001 bola medzi účastníkmi spísaná listina s názvom zmluva o predaji časti podniku, o tichom spoločenstve a o budúcej spoločenskej zmluve o založení spol. s r. o. (ďalej aj len „Zmluva“) podľa ust. § 476 a nasl., § 673 a nasl., § 289 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), v ktorej boli ako zmluvné strany uvedení ako predávajúci, podnikateľ Ing. Pavol Novák - PROTRANS, Bratislava a ako kupujúci, tichý spoločník U. P. P. Predmetom žaloby bol nárok žalobcu na vrátenie vkladu tichého spoločníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že podstatou a predmetom zmluvného vzťahu medzi účastníkmi bola snaha spoločne podnikáť, keďže žalobca chcel podnikáť i v oblasti tzv. kongresovej turistiky, teda v predmete činnosti, v ktorej podnikala obchodná spoločnosť GUARANT LTD., spol. s r. o., so sídlom v

Prahe, v ktorej bol žalobca spoločníkom. Súd prvej inštancie považoval zámer žalobcu podieľať sa na podnikaní iného právneho subjektu, ako spoločnosti, v ktorej bol spoločníkom v Českej republike v rovnakom predmete činnosti, za správanie naplňujúce znaky zakázaného konkurenčného konania, ktoré vylučuje Obchodný zákonník v Slovenskej republike, aj Obchodný zákonník Českej republiky. Základom sporu medzi účastníkmi bolo posúdenie prejavu vôle účastníkov v uvedenej Zmluve.

2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná Zmluva je zmluvou nepomenovanou podľa ust. § 51 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník). Aplikáciu ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka na túto zmluvu vylúčil, nakoľko v čase jej uzatvárania neboli obaja účastníci podnikateľmi. Poukázal tiež na to, že jednotlivé časti, čiastkové zmluvy uvedené v predmetnej zmluve, nie je možné chápať samostatne a jednotlivo. Všetky tieto zmluvy tvoria jeden celok nielen preto, že sa nachádzajú na jednej listine, ale vyplýva to z ich obsahu a významu. Podľa názoru súdu prvej inštancie úmyslom zmluvných strán nebolo vloženie sumy 1.278.000,- Sk do podnikania žalovaného, ale založenie spoločného podniku, čo sa aj stalo dňa 07. 12. 2001, kedy bola založená spoločnosť MENTIS SLOVAKIA, s.r.o. Žalobca si svoje finančné povinnosti, vyplývajúce z tejto dohody splnil a žalovanému uhradil celkom 2.835.350,60 Sk a podieľal sa na zakladaní novej spoločnosti. Účastníci odkúpili obchodný podiel spoločnosti MENTIS GmbH v Nemecku a stali sa spoločníkmi s rovnakými obchodnými podielmi. Následne táto spoločnosť založila spoločnosť MENTIS SLOVAKIA, s.r.o., na Slovensku. Rovnako žalovaný si splnil svoje povinnosti, vyplývajúce z predmetnej zmluvy a žalobca sa stal na základe vloženia podniku žalovaného Ing. Pavol Novák - PROTRANS do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o., polovičným vlastníkom podniku žalovaného a spoločníkom spoločnosti MENTIS GmbH a podieľal sa podielom 50 % na hospodárskom výsledku spoločného podnikania účastníkov. Keďže tým bola naplnená zmluva uzavretá medzi účastníkmi a žalobcovi boli žalovaným poskytnuté protiplnenia, tak ako sa zaviazal v predmetnej zmluve, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

3. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 25.09.2014, č. k. 1Cob/109/2014-817, v novom rozhodnutí o veci, zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 20.07.2009, č. k. 23Cb/9/09-485 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 42.421,83 Eur s 10,17 % ročným úrokom z omeškania od 01.04.2002 do zaplatenia v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci nejde o zmluvy, ktoré sú na seba vzájomne závislé, pretože vznik jednej zmluvy nebol podmienkou pre vznik ostatných zmlúv, a preto uvedené zmluvy posudzoval samostatne podľa ust. § 275 ods. 1 Obchodného zákonníka a zaoberal platnosťou jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v jednej listine zo dňa 19.05.2001. Ako predbežnou otázkou sa zaoberal platnosťou zmluvy o predaji časti podniku a v tejto súvislosti dospel k záveru, že uvedená zmluva o predaji časti podniku je absolútne neplatná v zmysle ust. § 37 a 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko prevádzaná časť podniku nebola v listine zo dňa 19.05.2001 nijako špecifikovaná, v dôsledku čoho absentovala jedna z podstatných náležitostí, a to bližšie označenie predmetu prevodu.

4. Na dovolanie žalovaného, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, uznesením zo dňa 29.11.2016, sp. zn. 2Obdo/18/2015, zrušil rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 25.09.2014, č. k. 1Cob/109/2014-817 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodom zrušujúceho uznesenia bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku a tiež, že odvolací súd a nedal odpoveď na vady vytýkané Najvyšším súdom SR v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Najvyšší súd SR konštatoval, že predmetom sporu bol odlišný výklad vôle sporových strán. Súd prvej inštancie posúdil zmluvu ako inomínatnú v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zatiaľ čo odvolací súd konštatoval že ide o tri samostatné zmluvy podľa Obchodného zákonníka. Odvolací súd uviedol, že na výklad vôle aplikoval ustanovenie § 266 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, ktorý kladie dôraz na skúmanie skutočnej vôle, ktorú uprednostňuje pred jazykovým prejavom. Odvolací súd však neaplikoval celé ustanovenie § 266 Obchodného zákonníka vrátane odseku 3, ktorý ukladá povinnosť brať na zreteľ všetky súvisiace okolnosti pri uzatvorení úkonu a správanie strán zmluvy, teda sa nevysporiadal s týmto výkladovým pravidlom a ani ho necitoval ako použité, tento postup posúdil Najvyšší súd SR ako nesprávny. Pri výklade vôle odvolací súd neprihliadol na všetky okolnosti. Najvyšší súd SR ďalej argumentoval

odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 243/07, podľa ktorého je text zmluvy prvotným priblížením sa významu zmluvy, ktorý si chceli účastníci svojím konaním stanoviť. Doslovný výklad textu ale nemusí byť v súlade so skutočnou vôľou. Z daného dôvodu, ak sa v konaní preukáže, že skutočná vôľa smerovala k inému cieľu ako uvádza jej text, má sa prikloniť výklad k skutočnej vôli a preferovať ju oproti textovému vyjadreniu. Najvyšší súd SR vytkol odvolaciemu súdu tiež to, že sa neriadil ustálenou judikatúrou ÚS SR, že pokiaľ existujú na právny úkon dva alternatívne výklady, platí že sa preferuje ten ktorý vedie k udržaniu platnosti právneho úkonu a nie ten, čo spôsobuje jeho neplatnosť. Odvolací súd posúdil zmluvy ako obchodné a samostatne uzatvorené tri zmluvy, ktoré na seba nenadväzujú a stoja osobitne podľa § 275 ods. 1 Obchodného zákonníka. Za daného posúdenia odvolací súd konštatoval zmluvu o predaji podniku pre absenciu vymedzenia aká časť sa prevádzala, za absolútne neplatnú, zatiaľ čo zmluvu o tichom spoločenstve ako platnú. V tomto posúdení poukázal Najvyšší súd SR na rozpor, pretože ani pri zmluve o tichom spoločenstve nebolo konkretizované, do ktorej časti podniku mal byť vložený vklad tichého spoločníka a táto skutočnosť súdu neprekážala, zatiaľ čo pri zmluve o prevode obchodného podielu táto skutočnosť viedla k vyhláseniu jej neplatnosti. Dovolací súd ďalej vytkol odvolaciemu súdu skutočnosť, že zmluvné strany neboli obaja podnikateľmi a preto sa nemohol použiť § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale mohla byť aplikácia Obchodného zákonníka dôvodná z hľadiska absolútneho obchodu bez ohľadu na povahu zmluvných strán, túto myšlienku však odvolací súd nerozvinul a nedefinoval, z akého zákonného dôvodu aplikoval § 261 Obchodného zákonníka. Dovolací súd vytkol odvolaciemu súdu tiež nedostatok odôvodnenia a arbitrárnosť rozhodnutia, teda uznal že bol naplnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., a preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu zo dňa 25.09.2014, č. k. 1Cob/109/2014-817 a vrátení veci na ďalšie konanie, Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zo dňa 18.10.2018, č. k. 1Cob/12/2017-926 rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 20.07.2009, č. k. 23Cb/9/2009-485, potvrdil. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi vo výške 100 %.

6. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že v predmetnom spore išlo o obchodný typ zmluvy, nakoľko minimálne dve, a to zmluva o prevode obchodného podielu a zmluva o zriadení spoločenskej zmluvy, sú typovými zmluvami, ktoré upravuje výhradne Obchodný zákonník. Odvolací súd preto zvolil za správne aplikovať Obchodný zákonník, a to podľa § 261 ods. 6 písm. a/ a d/, ktoré upravuje absolútne obchodné zmluvy, ktoré bez ohľadu na povahu strán, spadajú pod dikciu Obchodného zákonníka. Odvolací súd mal za to, že sa vzťah sporových strán má riešiť podľa Obchodného zákonníka a mal tak postupovať aj súd prvej inštancie, keďže vo všetkých ostatných otázkach správne aplikoval normy Obchodného zákonníka. Podľa názoru odvolacieho súdu sporná zmluva bola kombináciou pomenovanej zmluvy o prevode obchodného podielu a zmluvy o budúcej zmluve a nepomenovanej zmluvy, ktorá síce vykazuje znaky tichého spoločenstva, ale vzhľadom na následné správanie sporových strán a prejav ich vôle, nie je možné túto zmluvu považovať za tiché spoločenstvo, ale za inú formu spolupráce v obchodnej činnosti.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu išlo o závislé zmluvy, čo aj správne konštatoval súd prvej inštancie v súlade s § 275 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka, kedy závislosť zmlúv bola daná ich účelom, čo sa potvrdilo aj v konaní, že cieľom bolo spoločné podnikanie v obchodnej spoločnosti. Sporové strany sa odchyľili len v posúdení akou formou malo byť spoločné podnikanie realizované, keď žalobca mal za to, že išlo o účasť len ako tichý spoločník a žalovaný podľa reálneho správania žalobcu vydedukoval, že jeho účasť bola vo forme reálneho podielníka na podnikaní s aktívnou účasťou. Žalobca ani žalovaný nespochybňovali, že cieľom zmluvy bolo podnikanie s cieľom založiť s.r.o., čo aj bolo obsahom zmluvy č. 3. Podľa odvolacieho súdu bolo zjavné, že zmluvy na seba boli závislé, čo vyplýva z logiky ich úpravy, kedy založeniu spoločnosti s rovnakými podielmi predchádzalo odkúpenie podielu na podniku živnostníka a poskytnutie peňažného vkladu, za čo následne žalovaný ako živnostník previedol svoj podnik do spoločnej s.r.o. Je preto možné dedukovať, že v prípade neplatnosti prvej, alebo druhej zmluvy, zmluvné strany by nezrealizovali zámer založiť spoločnú firmu, čo bolo obsahom tretej dohody.

Predpokladom pre rovnoprávne postavenie spoločníkov v s.r.o., bolo poskytnutie finančnej účasti žalobcom na jednej strane a poskytnutie vkladu formou podniku živnostníka zo strany žalovaného. Zmluvy preto podľa odvolacieho súdu nie je možné chápať oddelene ale len vo vzájomnej súvislosti ako hospodársky, obsahovo a účelovo na sebe závislé. Tento názor podporuje aj čl. III osobitné dojednania, ktorý explicitne stanovuje, že do času založenia obchodnej spoločnosti, platí že sú účastníci v postavení podnikateľa a tichého spoločníka.

8. Podľa odvolacieho súdu išlo v danom prípade o obchodný typ zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať výkladové pravidlá v zmysle § 266 Obchodného zákonníka, kedy z textového vyjadrenia a aj zo samotného názvu zmluvy by malo plynúť, že úmyslom bola účasť vo forme tichého spoločenstva. Tento záver je však v zásadnom rozpore s ďalšou úpravou, podľa ktorej za čas trvania tichého spoločenstva mala žalovanému patriť odmena 10.000,- Sk mesačne, čo je vzhľadom na tiché spoločenstvo podľa odvolacieho súdu paradoxné, nakoľko by si tak podnikateľ sám sebe vyplácal odmenu z vlastného podniku. Ďalším argumentom prečo sa nejednalo o tiché spoločenstvo je skutočné správanie sa žalobcu, ktoré bolo v konaní preukázané z listinných dôkazov. Žalobca preukázateľne prvý vyvinul aktivitu k odkúpeniu nemeckej spoločnosti a prevzal plnú moc od spoločnosti MENTIS Slovakia spol. s r. o., na jej zastupovanie a túto úlohu aj realizoval, čo bolo preukázané aktívnou komunikáciou s obchodnými partnermi a podpisovaním za spoločnosť. Správanie a aktívna účasť na podnikaní žalobcu viedla odvolací súd pri aplikovaní interpretačného pravidla v § 266 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka k záveru, že i keď si žalobca svoje postavenie definoval ako tichý spoločník, v skutočnosti vystupoval ako spoločník reálny. Odvolací súd dodal, že podstatou tichého spoločenstva je výhradne podieľanie sa na hospodárskom výsledku. Tichý spoločník nie je oprávnený za spoločnosť rozhodovať, podpisovať, ani nezodpovedá za výsledok podnikania okrem podielu na strate a to len do výšky podielu. Následné správanie žalobcu pri aktívnej činnosti za spoločnosť preukazuje, že jeho účasť na podnikaní nebola formou tichého spoločníka. Za danej situácie nie je relevantný argument žalobcu, že nebol v pracovnom pomere u spoločnosti, nakoľko pre ňu vykonával činnosť na základe mandátu prostredníctvom plnej moci.

9. Pokiaľ ide o platnosť zmluvy, odvolací súd zastával názor, že bola zmluva ako taká platná vrátane všetkých jej čiastkových zmlúv. K jej zrušeniu a zrušeniu obchodnej spolupráce prišlo až rozdelením obchodných spoločností tak, že MENTIS Slovakia s.r.o., na základe zmluvy o prevode obchodného podielu pripadla žalovanému a MENTIS GmbH žalobcovi. Vzhľadom k tomu, že zmluva mala synalagmatický charakter, odvolací súd sa zameral na skúmanie, či súd prvej inštancie správne posúdil vyporiadanie nárokov. Žalobca totiž požadoval vrátenie vkladu z dôvodu, že žalovaný nemal splatiť svoju časť podielu na spoločnej s.r.o. Odvolací súd poukázal na rozsiahle dokazovanie, ktoré bolo vykonané súdom prvej inštancie ohľadne tvrdenia žalovaného, že previedol svoj podnik na obchodnú spoločnosť. Z účtovných listín o zamestnancoch žalovaného ako živnostníka jednoznačne vyplynulo, že prešli od vzniku MENTIS Slovakia s.r.o. do tejto spoločnosti. Taktiež bolo preukázané, že obchodní partneri a odberatelia žalovaného ako živnostníka, boli postúpení na spoločnosť MENTIS Slovakia s.r.o. Taktiež majetok žalovaného ako živnostníka, motorové vozidlo, bolo prevedené v rámci leasingovej zmluvy, na MENT IS Slovakia s.r.o. Obchodný podnik je súborom majetkových a nemajetkových hodnôt podnikateľa, práv a povinností spojených s jeho podnikaním a tejto definícii zodpovedajú hodnoty, ktoré previedol žalovaný na spoločnosť MENTIS Slovakia s.r.o. Odvolací súd konštatoval, že týmto spôsobom splatil žalovaný svoju účasť na spoločnom podnikaní. Odvolací súd tiež konštatoval, že tento záver je reálne udržateľný aj z hľadiska matematického, kedy žalovaný svoj podnik hodnotil sumou niečo vyše 5 miliónov eur a cena ktorú mal titulom zmluvy zaplatiť do spoločného podnikania žalobca predstavovala 2.780.000,- eur, čo zodpovedá polovici podniku žalovaného. Pokiaľ ide o konkrétne platby, odvolací súd poukázal na znenie odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré je správne. Odvolací súd tiež poukázal na vyporiadanie, ktoré sa udialo po ukončení spoločného podnikania, a ktoré bolo riadne preukázané listinnými dôkazmi o prevode obchodných podielov v MENTIS Slovakia spol. s r.o., a MENTIS GmbH. Iný záver ako ten, že žalovaný splnil vložením do spoločného podnikania 50 % svojho podniku a tým splnil svoj záväzok zo zmluvy, nie je podľa odvolacieho súdu možné prijať.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 369 ods. 1 v spojení s

§ 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. 1. 952 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

12. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ C.s.p. uviedol, že odvolací súd pri rozhodovaní a vyhotovení napadnutého rozhodnutia pochybil, keď neaplikoval na vec dôsledne ustanovenia § 186, § 194 ods. 2, § 217, § 220, § 383 až § 385 a § 387 ods. 3 C.s.p. Dovolateľ zdôraznil, že integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia a zákaz svojvoľného (arbitrárneho) výkladu právnych noriem. Vo vzťahu k princípu právnej istoty dovolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, ktoré sa vyjadrovali k princípu predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia. Žalobca je názoru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a závery v ňom uvedené sú vzhľadom na vykonané dokazovanie a skutkový stav nepreskúmateľné, arbitrárne a v právnom štáte ústavne neudržateľné.

13. V napadnutom rozsudku podľa žalobcu úplne absentujú akékoľvek odvolacie námietky, ktoré uviedol vo svojom odvolaní z 03.08.2009, pričom odvolací súd na str. 4 až 8 rozhodnutia rozsiahlo uvádza podstatné závery rozsudku okresného súdu. O podstatných odvolacích námietkach žalobcu však nie je v napadnutom rozhodnutí žiadna zmienka, kedy v bode 11. odvolací súd len uvádza, že na základe včas podaného odvolania konajúci súd zmenil rozsudok okresného súdu v roku 2010. Dovolateľ je názoru, že práve s jeho podstatnými odvolacími námietkami sa mal odvolací súd vysporiadať v zmysle ust. § 387 ods. 3 C.s.p., s tým, že dovolací súd zrušil skorší rozsudok krajského súdu len z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, a nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Preto právny názor odvolacieho súdu na obsah listiny z 19.05.2001, ktorá mala predstavovať tri samostatné a navzájom nezávislé záväzky bol prekvapujúci, keďže týmto právnym názorom došlo k zásadnej zmene skoršieho právneho posúdenia obsahu predmetnej listiny, čím odvolací súd zaťažil svoje rozhodnutie vadou zmätočnosti, ktorá spôsobila porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

14. Dovolateľ ďalej s poukazom na § 383 C.s.p., a § 217 C.s.p., uviedol, že odvolací súd rozhodol dňa 18.10.2018 na základe stavu, ktorý existoval v čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu (t. j. ku dňu 20.07.2009). To však podľa dovolateľa nezodpovedá procesnej realite, pretože odvolací súd úplne opomenul, že po zrušení skoršieho rozsudku krajského súdu sa skutkový stav veci vrátil do momentu tesne pred vyhlásením tohto rozsudku. To znamená, že pred vyhlásením napadnutého rozsudku bol odvolací súd povinný zohľadniť skutkový a právny stav, ktorý tu existoval nie ku dňu 20.07.2009, kedy bol vyhlásený rozsudok okresného súdu, ale ku dňu 25.09.2014, kedy bol vyhlásený skorší rozsudok krajského súdu. Zrušením akéhokoľvek súdneho rozhodnutia nadriadeným súdom sa totiž neruší aj predchádzajúci postup súdu a kasácia rozhodnutia súdu nižšej inštancie nemá vplyv ani na doposiaľ vykonané dokazovanie.

15. Preto má dovolateľ za to, že za daného skutkového stavu a vzhľadom na predchádzajúce opakovanie dokazovania i z toho vyplývajúce právne závery, ktoré odvolací súd v konaní stranám prezentoval či už na pojednávaniach na odvolacom súde dňa 03.06.2010 a 25.09.2014 a ktoré následne aj zaujal aj v skorších rozhodnutiach, nemohol odvolací súd dospieť bez vytvoreného nového skutkového podkladu pre svoje rozhodnutie, (t. j. bez doplnenia či zopakovania dokazovania na novom pojednávaní) k záveru, že žaloba je nedôvodná. Keďže odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa skutkového stavu k vyhláseniu rozsudku okresného súdu (20.07.2009), nemožno podľa dovolateľa hodnotiť jeho postup, ktorý predchádzal vyhláseniu napadnutého rozsudku, inak ako nezákonný, svojvoľný a porušujúci právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ ide o ustálenie skutkového stavu v rámci výkladu prejavu vôle strán v „Listine“ sa podľa žalobcu odvolací súd nezaoberal dôkazmi, ktoré založil

do súdneho spisu podaniami z 14.03.2013 a 26.06.2013, t. j. počas dovolacieho konania a pred vydaním napadnutého rozsudku krajského súdu.

16. Vadu v odôvodnení napadnutého rozsudku vzhliadol dovolateľ v tom, že odvolací súd po vrátení veci zaujal úplne odlišný právny názor na prejednávany spor a teda z jeho strany došlo k vydaniu tzv. „prekvapivého rozhodnutia“ z pohľadu žalobcu, ktoré nemá ani zákonom požadovanú kvalitu. V prípade napadnutého rozsudku ide podľa žalobcu tiež o prekvapivé a arbitrárne rozhodnutie, akým bol aj rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorý bol zrušený Ústavným súdom SR, a to Nálezom zo dňa 25.04.2012, sp. zn. II. ÚS 541/2012.

17. Konkrétne podľa dovolateľa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí bližšie nezdôvodnil, na základe akých skutočností a dôkazov dospel k záveru, že „Listina“ neobsahuje tri samostatné a navzájom nezávislé záväzky (zmluvu o tichom spoločenstve, zmluvu o predaji časti podniku a zmluvu o založení spoločnosti s ručením obmedzením) s tým, že záver odvolacieho súdu o existencii zmluvy o prevode obchodného podielu v zmysle § 115 Obchodného zákonníka miesto zmluvy o predaji časti podniku je arbitrárny a neodôvodnený. Táto nepreskúmateľnosť súvisí aj s akcentom na opakované dokazovanie zo dňa 25.09.2014, kedy napríklad aktivity vykonávané pre spoločnosť MENTIS SLOVAKIA s.r.o., ako aj samotné podnikanie tejto spoločnosti boli pre posúdenie tejto veci úplne irelevantné. Žalobca dodal, že žiadna dohoda strán o vkladaní živnosti žalovaného do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., neexistovala a nebola ani preukázaná. Navyše žalobca dodal, že aj pri tichom spoločenstve sa môže tichý spoločník podieľať na podnikateľskej činnosti podnikateľa, ak to vyplýva zo zmluvy alebo obsahu vôle zmluvných strán. Ani na tento názor podľa dovolateľa nebral odvolací súd žiadny ohľad.

18. Podľa dovolateľa ďalej odvolací súd k aplikácii výkladových pravidiel podľa Obchodného zákonníka venoval odvolací súd pomerne stručné odôvodnenie, hoci sa ňou mal zaoberať v zmysle skoršieho kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu podrobnejšie. Aj v súvislosti s touto námietkou dovolateľ uviedol, že odvolací súd opomenul podstatné a kľúčové okolnosti, na ktoré prihliadol vo svojich predchádzajúcich rozsudkoch.

19. Ďalšia vada konania spočíva podľa dovolateľa v tom, že odvolací súd nemal na zmenu svojho pôvodného záveru o nepreukázaní vloženia majetku žalovaného do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., žiadny skutkový podklad, pričom odvolací súd nijako nevysvetlil o aké skutočnosti opiera svoj záver, že takéto vloženie majetku bolo súčasťou dohody zmluvných strán, ak takáto dohoda nevyplyvala z Listiny a ani zo žiadneho iného dôkazu zo súdneho spisu. Žalobca dodal, že ako fyzická osoba a zmluvná strana uvedená na Listine sa z titulu postavenia jedného zo spoločníkov spoločnosti Mentis GmbH, ako jediného zakladateľa v spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., nikdy nemohol stať vlastníkom podniku žalovaného ako živnostníka.

20. Dovolateľ zároveň poukázal na vadu konania týkajúcu sa celkovej sumy plnení vyplatených žalobcom z titulu Listiny, kedy dovolací súd vo svojom kasačnom uznesení žiadal, aby odvolací súd v novom rozhodnutí jednotlivé platby, ktoré medzi stranami z titulu Listiny prebehli bližšie špecifikoval. Odvolací súd však namiesto toho, aby na základe ním vykonaných dôkazov na pojednávaní 25.09.2014 doplnil odôvodnenie svojho rozhodnutia v tomto smere, sa podľa dovolateľa nelogicky a v rozpore s vykonanými dôkazmi stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie. Z tohto pohľadu sa tento postup dá podľa názoru dovolateľa hodnotiť ako nerešpektovanie záväzného právneho názoru dovolacieho súdu vyjadreného v jeho skoršom kasačnom rozhodnutí, čo v konečnom dôsledku znamená aj porušenie práva strany na spravodlivý súdny proces v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR.

21. Vadu konania vyvedenú v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p., vzhliadol dovolateľ aj v časti týkajúcej sa finančného vysporiadania po ukončení spoločného podnikania strán. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa vzájomnému vysporiadaniu strán po zániku spoločného podnikania ani posúdeniu žalovaného nároku žalobcu z titulu vydania bezdôvodného obohatenia na základe zisteného skutkového stavu vôbec nevenoval. Len v závere bodu 21 napadnutého rozsudku na to v jednej vete poukázal. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti na str. 26 uviedol, že ak je podľa žalobcu časť Listiny týkajúca sa predaja

časti podniku neplatná za použitia ust. § 275 ods. 2 Obchodného zákonníka je automaticky neplatná aj zmluva o tichom spoločenstve, nakoľko tieto sú vzájomne závislé a žalobca by sa mohol domáhať len bezdôvodného obohatenia. V takom prípade by však, podľa názoru súdu prvej inštancie, žalobcovi nárok na vrátenie plnenia aj tak nevznikol, lebo medzi účastníkmi došlo k dohode o vysporiadaní si vzťahov tak, že si previedli na seba obchodné podiely v predmetných obchodných spoločnostiach.

22. Vyššie uvedený záver tiež nemá podľa dovolateľa oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko prevodom obchodných podielov sa riešili len majetkové účasti sporových strán v spoločnostiach Mentis GmbH a MENTIS SLOVAKIA s.r.o., a nie iné právne vzťahy, ktoré boli založené Listinou alebo zmluvou o pôžičke z 24.02.2001. Z právneho hľadiska tu išlo o prevod obchodného podielu žalovaného v nemeckej spoločnosti MENTIS GmbH 18.09.2003 na žalobcu a následne prevod obchodného podielu tejto nemeckej spoločnosti (teda nie podielu žalobcu ako fyzickej osoby) žalovaného v spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., dňa 21.10.2003. Išlo teda o dva právne úkony medzi tromi rôznymi právnymi subjektmi s rôznymi právnymi následkami.

23. V ostatnej časti dovolania žalobca rozsiahlo poukázal na vadu konania súvisiacu s rozporom medzi ústnym odôvodnením napadnutého rozsudku a jeho písomným vyhotovením, a to v časti posúdenia inomínatnej zmluvy podľa § 51 Občianskeho zákonníka; oboznámením sa so svedeckými výpoveďami a všetkými súdnymi konaniami, o ktorých niet v písomnom vyhotovení žiadnej zmienky; v časti posúdenia dohody vyplývajúcej z Listiny; a v časti preukázania aktívnej účasti žalobcu na podnikaní spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., prostredníctvom svedeckých výpovedí, hoci v spore nebol vypočutý žiaden iný svedok ako L.. C. Y. (manželka žalovaného), ktorej výpoveď súd prvej inštancie nechal do úvahy. Aj tieto rozpory považuje dovolateľ za zmätočný postup odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

24. Dovolateľ dovolací dôvod vyvedený ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., vzhľadom nesprávnym právnym posúdením „otázky výkladu prejavu vôle v Listine v rozpore s jej znením“, kedy sa odvolací súd mal odkloniť od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 4Cdo/9/2008, 3Cdo/81/2011, 5Cdo/205/2008, 3Obdo/16/2002, 4Obo/66/2002 - publikovaného v časopise Zo súdnej praxe pod č. 81/2003).

25. Presnejšie k odklonu od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu malo dôjsť tým, či sa vôbec možno odchýliť a ak áno do akej miery od doslovného znenia textu Listiny a v nej uvedených pojmov pri aplikácii výkladových pravidiel, ako to urobil odvolací súd a súd prvej inštancie vzhľadom na zistený skutkový stav. Správny výklad, ktorý mal odvolací súd aplikovať bol podľa dovolateľa ten, ktorý zaujal odvolací súd už v predchádzajúcich rozsudkoch, resp. ktorý vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. To znamená, že podmienkou pre to, aby mohol súd prihliadnuť k vôli účastníkov je, aby vôľa nebola v rozpore s tým, čo vyplýva z jazykového vyjadrenia právneho úkonu.

26. Keďže jazykové vyjadrenie právneho úkonu bolo podľa žalobcu pomerne jednoznačné ohľadom pomenovania jednotlivých záväzkov a označenia zmluvných strán, odvolací súd ich mal kvalifikovať tak, ako tri samostatné a navzájom nezávislé právne úkony, z ktorých zmluva o predaji časti podniku bola neplatná pre neurčitosť. Odvolací súd však pristúpil k takému výkladu Listiny, ktorý z neho vôbec nevyplýval, ale nebolo ho možné vyvodiť ani z následného správania strán po uzavretí zmluvy. Odvolací súd tak predmetný právny úkon (Listinu) podľa dovolateľa svojvoľne doplnil a nahradil o prejav vôle, ktorý z jazykového znenia Listiny, jej logickej a systematickej štruktúry a výkladu nijakým spôsobom nevyplýval.

27. V súvislosti s výkladom prejavu vôle podľa ust. § 266 ods. 1 až 4 Obchodného zákonníka totiž odvolací súd v bode 20 napadnutého rozsudku odkázal len na spôsob výkladu vôle, aký realizoval súd prvej inštancie. Sám odvolací súd napokon podľa dovolateľa ďalej konštatoval, že z textového vyjadrenia a aj zo samotného názvu zmluvy by malo plynúť, že úmyslom bola účasť vo forme tichého spoločenstva. Následne však už toto neguje tým, že v konaní bolo údajne (bližšie nekonkretizovanými) dôkazmi preukázané, že žalobca sa podieľal na podnikateľskej činnosti spoločnosti MENTIS SLOVAKIA

s.r.o. Tej sa ale tiché spoločenstvo týkať nemohlo, pretože v čase podpisu Listiny táto spoločnosť neexistovala, ale vznikla o 9 mesiacov neskôr. Účasti žalobcu ako tichého spoločníka v živnostenskom podnikaní žalovaného od podpisu Listiny (19.05.2001) do zániku živnostenského podnikania žalovaného (01.03.2002) sa odvolací súd prakticky vôbec nevenoval. Výklad Listiny (čl. III) pritom svedčil o tom, že žalovaný bude ešte určitú dobu po jej podpise vo svojej živnosti podnikáť aj naďalej, dokonca bol povinný bezodkladne po jej podpise rozšíriť svoj predmet podnikania o nepravideľnú verejnú prepravu osôb a služby s tým súvisiace.

28. Rovnako aj pojmy použité v Listine (podnikateľ - tichý spoločník, predávajúci a kupujúci pri predaji podniku) mal odvolací súd interpretovať podľa významu aké by im bežný podnikateľ v postavení zmluvných strán prikladal v obchodnej praxi podľa § 266 ods. 2 Obchodného zákonníka (5Cdo/205/2008 z 16.04.2009). Celé odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľa vychádza z toho, akoby sa žalobca a žalovaný dohodli, že žalobca sa bude podieľať na činnosti spoločnosti MENTIS SLOVAKIA s.r.o., čo však podľa žalobcu nie je pravda. Takýto výklad nemá žiadnu oporu v obsahu Listiny ako aj vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd preto podľa názoru dovolateľa v rozpore s cit. judikátúrou dovolacieho súdu z obsahu Listiny vyvodil na základe vykonaného dokazovania také právne závery, ktoré sú v rozpore s jazykovým prejavom vôle strán (pojmiami uvedenými v Listine), systematickým a logickým výkladom, ako aj správaním strán po podpise Listiny.

29. Druhou právnou otázkou, ktorú odvolací súd podľa názoru dovolateľa posúdil v rozpore s judikátúrou Najvyššieho súdu SR a v rozpore so záväzným názorom dovolacieho súdu vyjadreného v skoršom uznesení, je otázka neplatnosti zmluvy o prevode časti podniku zakotvenej v čl. II Listiny. Odvolací súd túto čiastkovú zmluvu obsiahnutú v Listine podľa žalobcu kvalifikoval v skoršom rozsudku ako neplatnú pre neurčitosť, pričom pri tomto posúdení sa dôsledne riadil právnymi závermi a úvahami, ktoré vyplynuli z kasačného uznesenia dovolacieho súdu. V ňom dovolací súd na str. 16-17 uviedol, že „Zmluvou o predaji podniku dochádza k predaju podniku ako celku alebo časti podniku, ktorý tvorí samostatnú organizačnú zložku. Zmluva sa spravuje vždy obchodným zákonníkom bez ohľadu na právnu povahu účastníkov. Predpokladom zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti je okrem iného určiť, presné vymedzenie predmetu predaja, inak je zmluva neplatná. Pre prípad predaja časti podniku, túto môže tvoriť samostatná organizačná zložka podniku vyplývajúca z vnútorného organizačného poriadku podniku alebo je časť podniku daná určitou ekonomickou samostatnosťou, v dôsledku čoho je spôsobilá na samostatný predaj.

30. Následne však v napadnutom rozsudku odvolací súd prekvapivo konštatoval, že ide o pomenovanú zmluvu o prevode obchodného podielu, ktorá tvorí jednu z 3 čiastkových a závislých zmlúv v Listine (body 18 a 19 napadnutého rozsudku), pričom túto zmluvu posúdil ako platnú rovnako ako ostatné čiastkové zmluvy (bod 21. napadnutého rozsudku).

31. V prípade zmluvy o predaji časti podniku tak bol podľa dovolateľa princíp o preferencii výkladu v prospech platnosti ako neplatnosti nesprávne aplikovaný odvolacím súdom, pretože nemožno kvalifikovať ako platný právny úkon zmluvu, ktorá nemá základné (esenciálne) náležitosti, bez ktorých žiaden úkon nemôže byť platný. Určitosť vymedzenia predmetu prevodu pri zmluve o predaji časti podniku s obligatórnou písomnou formou (ust. § 476 ods. 2 Obchodného zákonníka) takouto náležitosťou podľa dovolateľa nepochybne je. Rovnako táto náležitosť platí aj pri zmluve o prevode obchodného podielu podľa ust. § 115 ods. 2 platného Obchodného zákonníka (ust. § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka účinného v čase podpisu Listiny). Toto ustanovenie však podľa dovolateľa odvolací súd vôbec neaplikoval, napriek tomu, že v napadnutom rozsudku krajský súd konštatuje, že Listina obsahovala aj čiastkovú zmluvu o prevode obchodného podielu.

32. Žalobca je názoru, že odvolací súd sa odchyľil od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (5Cdo/99/2009, 5Cdo/100/2009, 5Cdo/101/2009, 4Cdo/119/2011, 4Cdo/288/2015, R 53/2010 - 1MOBdoV 16/2006) pretože konštatoval, že zmluva o prevode obchodného podielu je platná, hoci nevysvetlil akého obchodného podielu sa mala týkať. V Listine bol pritom spomenutý len predaj časti

podniku žalovaného v rozsahu 50 %, ktorý však nebol nijako konkretizovaný.

33. Okrem neurčitosti predmetu prevodu bola ďalším dôvodom neplatnosti o predaji časti podniku aj absencia vymedzenia záväzku kupujúceho prevziať záväzky predávajúceho súvisiace s podnikom. Skutočnosť, že tento záväzok predstavuje jednu z podstatných náležitostí zmluvy o predaji (časti) podniku potvrdzuje tak právna veda ako aj judikatúra.

34. Odvolací súd preto mal preto podľa dovolateľa správne a v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR posúdiť predmetnú právnu otázku platnosti zmluvy o predaji časti podniku žalovaného, tak, že tento čiastkový právny úkon obsiahnutý v Listine mal vyhodnotiť ako neplatný právny úkon podľa ust. § 37 ods. 1 v spojení s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, presne tak ako to urobil už vo svojom skoršom rozsudku. K takejto právnej kvalifikácii ho rovnako ako v prípade prvej právnej otázky, priamo zaväzovalo aj skoršie uznesenia dovolacieho súdu. Zmluva o tichom spoločenstve a zmluva o budúcej zmluve o založení spoločnosti s ručením obmedzeným zakotvené v Listine by totiž boli platnými právnymi úkonmi. Aj vzhľadom na právny záver o neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku je podľa dovolateľa zrejmé, že predmetom zmluvy o tichom spoločenstve bol zo strany žalobcu ako tichého spoločníka vstup do celej vtedajšej živnosti žalovaného. O tom svedčí aj čl. II Listiny, podľa ktorého sa žalobca ako tichý spoločník zaviazal „poskytnúť podnikateľovi poskytnúť vklad vo výške 1.278.000 SKK v lehote do 06.07.2001...“ Podnikateľom sa rozumel žalovaný a predmetný vklad sa týkal celého jeho živnostenského podnikania (podniku) a nielen jeho konkrétnej časti. Takýto právny výklad Listiny je podľa žalobcu jediný, ktorý je v súlade so skutkovým stavom zisteným na základe dokazovania, má oporu v platnom právnom poriadku i judikatúre Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR a je aj ústavno-konformný.

35. Záverom podaného dovolania žalobca uviedol, že napadnutý rozsudok je v priamom rozpore aj s názorom Najvyššieho súdu SR uvedeným v rozhodnutiach sp. zn. 1Cdo/44/2010 - R 40/2013, 1Cdo/133/2014, 3Cdo/288/2009 a 3Cdo/115/2016, ohľadom posúdenia predbežnej otázky iným súdom, nakoľko odvolací súd v ňom nerešpektoval hmotnoprávne posúdenie plnení vyplývajúcich z pôžičky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave o pôžičke. Odvolací súd sa v bode 21 napadnutého rozsudku stotožnil s odôvodnením platieb tak, ako ich započítal súd prvej inštancie. To znamená, že súdy do celkového plnenia zahrnuli aj žalobcom vyplatené plnenia z tejto pôžičky do plnenia z titulu Listiny napriek tomu, že predmetná zmluva o pôžičke bola medzi stranami uzavretá dňa 24.02.2001, t. j. 3 mesiace pred podpisom Listiny. Túto predbežnú právnu otázku mal odvolací súd posúdiť v rozpore s právoplatným rozhodnutím vydaným v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11C/13/2009.

36. Správne vyriešenie tejto otázky odvolacím súdom malo byť v súlade s vyššie uvedenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR také, že odvolací súd mal v odôvodnení napadnutého rozsudku uviesť, že s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave o pôžičke, právny vzťah strán založený zmluvou o pôžičke z 24.02.2001 bol samostatným právnym vzťahom nezávislým od zmlúv vyplývajúcich z Listiny. Odvolací súd mal teda uzavrieť, že právny názor súdu prvej inštancie, ktorý na str. 22 svojho rozsudku započítal plnenia z pôžičky vo výške 150.000 Kč z 28.01.2001 a 150.000 Kč a 10.000,- DEM z 24.02.2001 ako plnenia záväzku žalobcu z Listiny, nebol správny. Aj na základe nesprávneho právneho posúdenia tejto právnej otázky bolo potom celé právne posúdenie veci a obsahu Listiny odvolacím súdom v napadnutom rozsudku, je podľa dovolateľa nesprávne.

37. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

38. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1

C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

40. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

41. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C.s.p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

42. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 C.s.p., teda tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.).

43. Podľa § 420 C.s.p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

44. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C.s.p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C.s.p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

45. Podľa § 428 C.s.p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

46. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

47. Podľa § 432 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

48. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

49. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p., zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

50. Vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., videl dovolateľ v tom, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, je v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti, pričom je prekvapivé a zaťažené vadou zmätočnosti, ktorá mala spôsobiť porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

51. Z ustanovenia § 387 ods. 3 C.s.p., a ust. § 393 ods. 2 C.s.p., upravujúcich náležitosti odôvodnenia rozhodnutí odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami (námietkami) uvedenými v odvolaní.

52. Ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p., umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (III. ÚS 314/2018).

53. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (napr. Garcia Ruiz v Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

54. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť

týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07).

55. V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

56. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

57. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

58. Dovolací súd zisťuje, že vec napadla na Okresný súd Bratislava III dňa 23.02.2005, ktorý rozsudkom zo dňa 20.07.2009, č. k. 23Cb/9/2009-485 žalobný návrh zamietol. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave po nariadenom pojednávaní rozsudkom zo dňa 03.06.2010, č. k. 1Cob/275/2009-561 zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že žalobe vyhovel. Následne Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 03.05.2011, č. k. 1Obdo/57/2010-658 zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietol. Rozhodnutie dovolacieho súdu bolo Nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 25.04.2012, č. k. II. ÚS 541/2011-31 zrušené a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie, ktorý uznesením zo dňa 20.03.2014, č. k. 2Obdo/30/2012-780 zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu zo dňa 03.05.2011 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd po nariadenom pojednávaní rozsudkom zo dňa 25.09.2014, č. k. 1Cob/109/2014-817 opätovne zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že žalobe vyhovel. Na dovolanie žalovaného dovolací súd uznesením zo dňa 29.11.2016, č. k. 2Obdo/18/2015-895 zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu zo dňa 25.09.2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

59. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, že zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

60. V napadnutom rozhodnutí zo dňa 18.10.2018 odvolací súd uviedol, že neboli splnené zákonné podmienky pre posudzovanie rozsudku súdu prvej inštancie v inom rozsahu, alebo z hľadiska iných odvolacích dôvodov, ako tých ktoré žalovaný (správne má byť žalobca, pozn. dovolacieho súdu) v odvolaní uviedol. Odvolací súd mal za to, že skutkový stav bol zistený dostatočne a na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k správnym skutkovým zisteniam, hoci odvolací súd vec inak právne posúdil. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že nebol zákonný dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania v súlade s § 384 C.s.p., a preto je viazaný skutkovým stavom veci tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie v súlade s § 383 C.s.p. (bod 16. napadnutého rozsudku).

61. Prioritne dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že v napadnutom rozhodnutí, ktoré je tretie v poradí, nereflektuje na žiadne odvolacie námietky žalobcu tak, ako ich tento uviedol v podanom odvolaní zo dňa 03.08.2009, ktorými bol odvolací súd povinný sa vysporiadať, a to v zmysle ust. § 387 ods. 3 C.s.p. (III. ÚS 314/2018), pričom odvolací súd poukázal na časovú os predošlých rozhodnutí s dôrazom na správnosť záverov súdu prvej inštancie, ku ktorým dospel vo svojom rozhodnutí zo dňa 20.07.2009. Takýto postup dovolacieho súdu je nutné vyhodnotiť za takú vadu konania, ktorá zaťažuje konanie zmätočnosťou, a to najmä s akcentom na skutočnosť, že odvolací súd svojimi skoršími rozhodnutiami zo dňa 03.10.2010 a 25.09.2014 zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, na rozdiel od napadnutého rozhodnutia zo dňa 18.10.2018, ktorým potvrdil závery súdu prvej inštancie, hoci z dôvodu odlišného právneho posúdenia veci.

62. V súvislosti s následným postupom konajúceho súdu po vydaní kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie, dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR zo dňa 04.09.2013, sp. zn. II. ÚS 591/2012, uverejnený ako judikát č. 45/2013, v zmysle ktorého „Zásah do práv sťažovateľky je navyše umocnený tým, že najvyšší súd v dôsledku nesprávneho zistenia inej vady v konaní zrušil rozsudky krajského súdu aj okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Keďže platná právna úprava (na rozdiel napríklad od § 477 Civilného súdneho poriadku č. 113/1895 r. z. účinného na území Českej republiky pred 1. januárom 1951) nerozlišuje medzi zrušením rozsudku a zrušením jemu predchádzajúceho konania, tak dôsledkom zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa je to, že konanie sa vracia do momentu tesne pred vyhlásením tohto rozsudku. V zásade by bolo teda možné vychádzať aj z toho, že zrušením rozsudku súdu prvého stupňa sa bez ďalšieho neruší napríklad jeho uznesenie, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené (§ 120 ods. 4 OSP), a prvostupňový súd tak môže bez ďalšieho považovať dokazovanie naďalej za skončené a určiť len termín na vyhlásenie nového rozsudku (§ 156 ods. 2 OSP per analogiam) - bod 10.4 rozhodnutia.“

63. Vzhľadom na vyššie uvedené závery ústavného súdu a procesného stavu v prejednávanej spore je neakceptovateľný taký postup dovolacieho súdu, ktorý po svojich skorších rozhodnutiach zo dňa 03.10.2010 a 25.09.2014, ktorými zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, napadnutým rozhodnutím zo dňa 18.10.2018 vychádzal zo skutkového stavu zistenom súdom prvej inštancie ku dňu 20.07.2009, čím ponechal bez akejkoľvek reflexie závery plynúce z pojednávania konaných dňa 03.10.2010 a 25.09.2014, resp. okrem iného aj do spisu doložených vyjadrení strán sporu, v zmysle ktorých navyše dospel k výroku, ktorým žalobnému návrhu vyhovel, na rozdiel od výroku súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol. Nakoľko po zrušení rozsudku konajúceho súdu sa konanie vracia do momentu tesne pred vyhlásením kasáciou zrušeného rozsudku, pričom nedochádza k zrušeniu jemu predchádzajúcemu konaniu, tak je v ostatnom konaní nevyhnutné klásť dôraz na doposiaľ vykonané dokazovanie, t. j. v prejednávanej spore také dokazovanie, ktoré bolo vykonané ku dňu 25.09.2014, kedy bolo vydané skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu, resp. kasáciou dovolacieho súdu zrušené. Opačným postupom, ktorým odvolací súd vychádzal len zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie ku dňu 20.07.2009, odvolací súd zaťažil konanie takou vadou, ktorou došlo k vydaniu tzv. „prekvapivého rozhodnutia“, a to nielen z dôvodu odlišného právneho posúdenia na rozdiel od jeho skorších rozhodnutí, no najmä z dôvodu nevysporiadania sa s takým skutkovým stavom, ktorý by v sebe zahŕňal aj závery plynúce z pojednávania vykonaných pred odvolacím súdom.

64. Vyššie zistené procesné vady konania uvedené v bodoch 58. a nasl. zakladajú prípustnosť dovolania a sú zároveň tiež dôvodmi, pre ktoré musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože

rozhodnutie vydané v konaní postihnutom závažnými procesnými vadami nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd záverom dodáva, že v civilnom sporovom konaní poskytovaná súdna ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, ktorá zahŕňa aj legitímne očakávania strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo, pričom aj v tejto súvislosti je opodstatnená preferencia materiálneho a nie len formálneho poňatia súdnej ochrany.

65. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ dôvodne namieta porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., z ktorého dôvodu najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.).

66. Úlohou odvolacieho súdu v ďalšom konaní bude preskúmateľným spôsobom sa vysporiadať so skutočnosťami predloženými žalobcom v podanom odvolaní a zohľadniť vykonané dokazovanie ku dňu 25.09.2014, kedy bolo vydané skoršie rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože napadnuté rozhodnutie zo dňa 18.10.2018 vychádza zo skutkového stavu ku dňu 20.07.2009, bez zohľadnenia dokazovania vykonaného na odvolacom súde.

67. Vzhľadom na uvedené dovolací súd neskúmal ďalšie námietky dovolateľa vznesené v jeho dovolaní (nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., resp. ostatné vady vyvozené podľa § 420 písm. f/ C.s.p.), nakoľko zrušením rozsudku odvolacieho súdu sa konanie dostalo do štádia, kedy sa odvolací súd bude musieť v zmysle intencií dovolacieho súdu vyjadriť k podstatným odvolacím námietkam žalobcu, ktoré v napadnutom rozhodnutí úplne absentujú s tým, že bude musieť vychádzať zo skutkového stavu reflektujúceho na dokazovanie vykonané na odvolacom súde.

68. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

69. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C.s.p.).

70. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.